

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih

Agencija za odgoj i obrazovanje

Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŠKOLSKO NATJECANJE U POZNAVANJU KLASIČNIH JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje:

II. Gramatika:

III. Civilizacija:

Ukupni broj bodova:

	20
	15
	15
	50

Članovi školskog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

Nadnevak natjecanja: 12. veljače 2025.

I. PRIJEVOD

Sljedeći latinski tekst se sastoji od dva ulomka. Prvi ulomak prevedi uz pomoć rječnika i komentara, a drugi ulomak pažljivo pročitaj i odgovori na pitanja ispod njega.

PRVI ULOMAK – KATULOVA ZALJUBLJENOST

Pjesnik Katul je bio jako zaljubljen u Lezbiju i posvetio joj je mnogo svojih pjesama. U jednoj od njih joj opisuje kako se osjeća od kad ju je sreo.

Mea Lesbia¹, ille par est deo et superat deos, qui te spectat et audit dulce ridentem². Simul³ te, Lesbia, aspexi, nihil mihi superest: mea lingua torpet, flamma demanat sub tenues artus, aures tintinant sonitu, lumina⁴ teguntur nocte. Otium, Catulle, tibi molestum⁵ est: otium et reges et beatas urbes perdidit.

KOMENTAR:

1: Lesbia – Lezbija (žensko ime)

2: ridentem – odnosi se na zamjenicu „te“, odnosno na Lezbiju

3: simul – čim

4: lumina – oči (subjekt od *teguntur*)

5: molestus, 3 – težak

max 15

I.1. PRIJEVOD:

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

DRUGI ULOMAK – LEZBIJINI POLJUPCI

Katul je toliko zaljubljen da ne mari za mišljenja i riječi ljudi oko sebe.

Debemus vivere atque amare, mea Lesbia! Rumores senum non aestimabimus. Sol occidere et redire potest: cum nobis semel brevis lux occidit, nox erit perpetua. Da mi basia mille, deinde centum, deinde mille altera, deinde secunda centum, deinde altera mille, deinde centum.

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

	max 5
--	-------

Odgovore na pitanja napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

1. Što osim živjeti Katul i Lezbija trebaju činiti?

2. Što njih dvoje neće cijeniti?

3. Što može padati pa se ponovno vraćati?

4. Što će biti vječno nakon što ljudima prođe kratko svjetlo (kratki život)?

5. Čega na tisuće i na stotine Katul traži da mu Lezbija da?

II. GRAMATIKA

1. Odredi službu riječi **reges** u navedenoj rečenici iz teksta – *Otium et reges et beatas urbes perdidit.*

	max 1
--	-------

- a) Subjekt
- b) Imenski atribut
- c) Direktni objekt

2. Odredi službu riječi **mihi** u navedenoj rečenici iz teksta – *Simul te, Lesbia, aspexi, nihil mihi superest:*

	max 1
--	-------

- a) Imenski atribut
- b) Indirektni objekt
- c) Pridjevski atribut

3. Odredi službu riječi **otium** u navedenoj rečenici iz teksta – *Otium, Catulle, tibi molestum est:*

	max 1
--	-------

- a) Priložna oznaka
- b) Predikat
- c) Subjekt

4. Akuzativ plurala sintagme **mea lingua** koja se nalazi u tekstu glasi:

	max 1
--	-------

- a) meis linguis
- b) meas linguas
- c) mearum linguarum

5. Genitiv singulara sintagme **beatas urbes** koja se nalazi u tekstu glasi:

	max 1
--	-------

- a) beatae urbis
- b) beatae urbi
- c) beata urbe

6. Preostala dva komparacijska stupnja u istom rodu, broju i padežu pridjeva **molestum (otium)** koji se nalazi u tekstu glase:

	max 1
--	-------

- a) molestius, molestissimus
- b) molestior, molestissimum
- c) molestius, molestissimum

7. Sljedeće riječi, sintagme i izrazi iz teksta trebaju biti prebačeni u isti padež u suprotnom broju. Zaokruži ispravnu tvrdnju:

	max 5
--	-------

ille est – illi sunt

TOČNO / NETOČNO

ridentem – ridentes

TOČNO / NETOČNO

(sub) tenues artus – (sub) tenuem artum

TOČNO / NETOČNO

lumina teguntur – lumina tegitur

TOČNO / NETOČNO

otium molestum – otia molesta

TOČNO / NETOČNO

8. Glagolski oblik **aspexi** iz teksta je:

	max 1
--	-------

a) 1.l.sg.ind.prez.akt.

b) 1.l.sg.ind.perf.akt

c) 1.l.sg.fut.I.akt.

9. 3.l.sg.ind.impf. od glagola **supersum, superesse, superfui** glasi:

	max 1
--	-------

a) superest

b) supererit

c) supererat

10. Pojam **spektar** je latinizam u hrvatskom jeziku koji dolazi od jednog glagola iz latinskog teksta. Značenje toga glagola na hrvatskom je:

	max 1
--	-------

a) slušati

b) dodirivati

c) gledati

11. Latinizam **iluminacija** svoj korijen ima u jednoj riječi u prvom latinskom tekstu.

Značenje tog latinizma odgovara hrvatskoj riječi:

	max 1
--	-------

a) zamračenje

b) osvjetljenje

c) podizanje

	max 15
--	--------

III. CIVILIZACIJA

1. Pjesnik _____ Katul živio je i djelovao u _____
_____ st. pr. Kr. Katul je rođen u gradu _____.

max 4

2. Katul je pisao:
a) lirsku poeziju
b) epsku poeziju

max 1

3. Katul je stvarao u tzv. _____ dobu rimske književnosti. To doba se dijeli
na dva razdoblja: _____ i _____.

max 3

4. Katul je živio od 84. do 54. g.pr. Kr. Neki od navedenih događaja u rimskoj povijesti su
se dogodili za vrijeme njegova života. Zaokruži odgovor DA uz te događaje, a odgovor
NE uz one koji se nisu dogodili u periodu pjesnikova života:

<i>Spartakov ustanak</i>	DA	NE
<i>Reforme braće Grakho</i>	DA	NE
<i>Sulina diktatura</i>	DA	NE
<i>Cezarova diktatura</i>	DA	NE
<i>Katilinina urota</i>	DA	NE
<i>Prvi trijumvirat</i>	DA	NE
<i>Drugi trijumvirat</i>	DA	NE

max 7

max 15

RJEŠENJA**I.1. PRIJEVOD****Ukupno 15 bodova**

Mea Lesbia,	Moja Lezbijo,	1
ille par est deo	onaj je jednak bogu	1
et superat deos	i nadvisuje bogove	1
qui te spectat et audit	koji te gleda i sluša	1
dulce ridentem.	kako se slatko smiješ.	1
Simul te, Lesbia, aspexi,	Čim sam te, Lezbijo, ugledao,	1
nihil mihi superest:	ništa mi nije ostalo:	1
mea lingua torpet,	moj jezik se koči,	1
flamma demanat	vrućina se širi	1
sub tenues artus,	pod nježne udove	1
ures tintinant sonitu,	uši odzvanjaju od buke,	1
lumina teguntur nocte.	oči su prekrivene noći (mrakom).	1
Otium, Catulle, tibi molestum est:	Dokolica je tebi, Katule, teška:	1
otium ... perdidit.	dokolica je uništila	1
et reges et beatas urbes	i kraljeve i blažene gradove.	1

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA**Ukupno 5 bodova**

1. Što osim živjeti Katul i Lezbija trebaju činiti?

Voljeti.

2. Što njih dvoje neće cijeniti?

Glasine (staraca).

3. Što može padati pa se ponovno vraćati?

Sunce.

4. Što će biti vječno nakon što ljudima prođe kratko svjetlo (kratki život)?

Noć (smrt).

5. Čega na tisuće i na stotine Katul traži da mu Lezbija da?

Poljubaca.

II. GRAMATIKA

1. c: direktni objekt	1
2. b: indirektni objekt	1
3. c: subjekt	1
4. b: meas linguas	1
5. a: beatae urbis	1
6. c: molestius, molestissimum	1
7. TOČNO	1
TOČNO	1
TOČNO	1
NETOČNO	1
TOČNO	1
8. b: 1.l.sg.ind.perf.akt.	1
9. c: supererat	1
10. c: gledati	1
11. b: osvjetljenje	1

Ukupno: 15 bodova

III. CIVILIZACIJA

1. Gaj; Valerije; 1.; Veroni			4
2. a) lirsku poeziju			1
3. zlatnom; Ciceronovo; Augustovo			3
4. <i>Spartakov ustanak</i>	<u>DA</u>	NE	7
<i>Reforme braće Grakho</i>	DA	<u>NE</u>	
<i>Sulina diktatura</i>	<u>DA</u>	NE	
<i>Cezarova diktatura</i>	DA	<u>NE</u>	
<i>Katilinina urota</i>	<u>DA</u>	NE	
<i>Prvi trijumvirat</i>	<u>DA</u>	NE	
<i>Drugi trijumvirat</i>	DA	<u>NE</u>	

Ukupno: 15 bodova

TEKST (PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE) + GRAMATIKA + CIVILIZACIJA:

UKUPNO 50 BODOVA